

Získaný syndróm imunitnej nedostatočnosti, posledné štádium HIV nákazy, choroba charakterizovaná výraznou ireverzibilnou (*nenávratnou*) nedostatočnosťou bunkovej imunity, ktorá sa okrem zmien na koži prejavuje letálne (*smrteľne*) sa končiacimi baktériovými, vírusovými a mykotickými (*plesňovými*) infekciami pľúc, centrálnej nervovej sústavy, tráviacich a iných ústrojov.

Nákaza sa šíri epidemicky a je zapríčinená vírusom ľudského imunodeficitu **HIV (vírus ľudskej imunitnej nedostatočnosti)**. Hostiteľskými bunkami vírusu sú predovšetkým T lymfocyty (*biele krvinky*). Vírus sa dokazuje v periférnej krvi, v lymfatických uzlinách, slzách, slinách, sperme, cervikálnom sekréte (*sekréte krčka maternice*), kostnej dreni a mozgovom tkanive chorých osôb.

INKUBAČNÁ DOBA

SA POHYBUJE V ROZPÄTÍ

4 – 60 MESIACOV

Začiatkové štádium choroby pripomína chrípkový stav a počas neho a následne po ňom sa tvoria HIV protilátky (*asymptomatická infekcia*). Neskôr sa vyvíja perzistujúca lymphadenopathia (*pretrvávajúce ochorenie lymfatických uzlín*), pripája sa výrazné a rýchle zníženie telesnej hmotnosti, únava, horúčka, hnačky, potenie v noci, orálna kandidóza (*ochorenie sliznice úst spôsobené kvasinkami*). Pri vyšetrení krvi sa zisťuje lymfopénia (*zníženie počtu lymfocytov*), leukopénia

(*zníženie počtu bielych krviniek – leukocytov*), trombocytopénia (*zníženie počtu krvných doštičiek – trombocytov*), výrazne zvýšená sedimentácia červených krviniek - erytrocytov, anémia (*zníženie počtu erytrocytov*) a postupná strata HIV protilátok. Infikovaní jedinci majú zníženú odolnosť proti bežným nákazám. Toto štádium predchádza plne rozvinutému klinickému obrazu AIDS. U chorých sa prejavujú rozličné infekcie kože (*dermatózy*) a vnútorných orgánov, často zapríčinené príležitostne patogénnymi (*choroboplodnými*) mikroorganizmami. Často sa vyskytujú zhubné nádory (*lymfómy, karcinómy*) kože a vnútorných orgánov.

Terapia (liečba): cytostatiká (*lieky ničiace nádorové bunky*), interferón (*bielkovina vznikajúca v bunke po napadnutí vírusom a chrániaca ďalšie bunky*), imunoglobulíny (*protilátky*). Pripojené infekcie sa liečia príslušnými liekmi.

PROGNÓZA: CHOROBA JE SMRTEĽNÁ

VÍRUS HIV

Pôvodca ochorenia je RNA vírus, ktorý nesie názov **Human Immunodeficiency Virus (HIV)** a patrí ku skupine retrovírusov. Retrovírusy sú „členmi“ rodu lentivírusov. Pre tieto vírusy je charakteristické, že po infekcii sa ich genetická informácia nedá z genómu napadnutej ľudskej bunky eliminovať.

DVE FORMY VÍRUSU HIV

HIV-1 vyskytuje sa na celom svete.

HIV-2 vyskytuje sa najmä v západnej Afrike.

Genetická výbava týchto dvoch typov je približne v 60 % zhodná. Obidva typy pôsobia podobne. HIV-2 spôsobuje formu AIDS s pomalšou progresiou, než HIV-1.

ARCHITEKTÚRA RETROVÍRUSU HIV

Genetický materiál vírusu HIV predstavuje dvojláková RNA. Obklopuje ju bielkovinový plášť. Súčasťou vírusu je enzým, ktorý spôsobuje vloženie genetickej informácie vírusu HIV do DNA ľudského genómu.

kresba: Katarína Sabová

CESTY PRENOSU HIV

- ✘ sexuálna (pohlavná),
- ✘ krvná,
- ✘ z matky na novorodenca.

HIV sa neprenáša:

- ✘ bežným kontaktom s infikovaným človekom, (podaním rúk, bývaním v spoločnej domácnosti)
- ✘ uštipnutím bodavým hmyzom (komáre, kliešte a pod),
- ✘ vzduchom ani vodou

SMUTNÉ ŠTATISTIKY

Počet ľudí, žijúcich s HIV, dosiahol najvyššiu úroveň vôbec. Približne **40 miliónov** ľudí je nakazených na celom svete podľa správy UNAIDS (World Health Organization). Najpostihnutejšia je Afrika, nasleduje juhovýchodná Ázia, Latinská Amerika, východná Európa a stredná Ázia. Najvyššie nárasty v počte nakazených HIV za posledných pár rokov bolo hlásených z východnej Ázie, východnej Európy a strednej Ázie. 90 % HIV pozitívnych ľudí žije v rozvojových krajinách. V Afrike žije až 90 % z 13 miliónov HIV pozitívnych detí sveta.

SITUÁCIA NA SLOVENSKU

Na Slovensku je registrovaných 376 HIV pozitívnych pacientov, z toho 273 občanov SR. Na AIDS ochorelo 51 občanov Slovenska a 33 zomrelo.

ODKAZ NOMSY Z CENTRA PRE ZOMIERAJÚCICH NA AIDS V JAR

„Povedz mladým v tvojej krajine, aby sa večer pozreli na oblohu. Uvidia množstvo hviezd, ktoré sú veľmi žiarivé a nádherne ožarujú noc... To sú oči detí Afriky, ktoré umreli na AIDS, to sú oči mladých plných nádejí na lepší život, nadaných a schopných mladých Afričanov, ktorí sa už nepodelia so svojimi darmi, lebo sú mŕtvi. To sú oči mojich dvoch dcér, ktoré umreli na AIDS, oči mojich piatich bratov, oči mnohých mojich susedov a priateľov. To sú oči, ktoré Vám žiaria a vyzývajú Vás k zmene, aby ste žiarili na zemi...“

TO SÚ OČI, KTORÉ KRIČIA
“NIE VIAC AIDS!”

KAMPAŇ ČERVENÉ STUŽKY

je celoslovenská kampaň boja proti AIDS.

ZAMERANIE KAMPANE:

- na boj proti AIDS odbornými vedomosťami o HIV/AIDS,
- na **1. december** – **Svetový deň boja proti AIDS**,
- na prevenciu látkových a nelátkových závislostí a chorôb s nimi spojených.

Kampaň je venovaná mladým ľuďom, ktorí sa do nej môžu zapojiť prostredníctvom svojej školy viacerými aktivitami. Obľúbenou aktivitou je celoslovenská výtvarná súťaž.

Kampaň sa uskutočňuje pod vedením odborných garantov zo Slovenska a zo zahraničia a môžete ju podporiť **noséním červených stužiek**, ktoré vyjadrujú solidaritu v boji proti chorobe AIDS. Červená farba bola vybratá ako symbol krvi a života.

INFO: www.cervenestuzky.sk

Pre kampaň Červené stužky, podporovanú MŠ SR, KŠÚ v Žiline a pod odbornou garanciou Ústavu mikrobiológie a imunológie Jesseniovej lekárskej fakulty UK v Martine pripravil organizátor kampane Gymnázium sv. Františka z Assisi v Žiline.

AIDS

Acquired Immunodeficiency Syndrome
Syndróm získanej imunitnej nedostatočnosti

1. DECEMBER

Svetový deň boja proti AIDS

červená stužka
symbol boja proti AIDS

